

[Hans Hansen (Rørby).]

den Nedskrivning af Papirgælden, som Landbrugskrisen ellers naturligt vilde have medført.

Det ærede Medlem Hr. Fisker havde Ret i den Betragtning, at Landbruget ikke kan bære Forrentningen af de ca. 4 Milliarder fast Gæld — foruden den løse Gæld. Denne Betragtning er almindelig anerkendt og kan ikke bestrides. Men der er heller ingen Grund til ikke at videreføre den Lovgivning, vi kom ind paa gennem Nedsættelsen af Renten for de smaa Indskydere, og der er neppe Tvivl om, at baade Obligationsejere og Aktieejere gennem den stedfundne Kursstigning netop har haft en mægtig Fordel af de Virkninger, der fulgte af Rentesænkningen, nemlig en Overflytning fra Sparekasser og Banker til Obligationmarkedet; dette har saa sandt kun kunnet være til Fordel for dem, der i Forvejen ejede Obligationer og Aktier.

De foreliggende Lovforslag betragter vi imidlertid som en Erkendelse af, at Dommen over hele Gældssystemet, over Kapitaliseringen af Jordrenten er fældet ude i Befolkningen. Vi ser i Lovforslagene en Erkendelse af, at dette Gældssystem nu har bragt Landbruget til Ruin, og at man derfor ikke kan fortsætte paa den nuværende Maade. Men naar dette erkendes, er det kun rimeligt, at den Regering, der hidtil har opretholdt Kapitalens Magt over Jorden, ogsaa finder det fornødent at lade denne Kapital, som den højtærede Indenrigsminister udtrykte det, yde et beskedent Bidrag — til sin egen Opretholdelse, kan man godt sige. Den højtærede Indenrigsminister og den højtærede Finansminister har egentlig her lavet et sindrigt Apparat, en Slags Evighedsmaskine. Finansministeren opkræver en Renteskat, som han stiller til Raadighed for Indenrigsministeren, hvorpaa Indenrigsministeren udbetaler Beløbet som en Lettelse til de kriseramte Debitorer, der saa igen maa indbetale det til Obligationsejerne. Det er et Kredsløb, der er typisk, og man sikrer derved, at Kapitalmagten faar sin Rente: Kapitalen betaler til sin egen Opretholdelse i Systemet.

Vort Hovedsynspunkt overfor Forholdet mellem Kapital og Jordbrugere er dette, at Statens Indgriben i de Aftaler, de 2 Parter har truffet med hinanden, kun er berettiget, naar man samtidig fjerner det System, der har fremtvunget Gældsstiftelsen og dermed Krisen, og derom er der jo slet ikke Tale i de foreliggende Lovforslag.

Den foreslaaede Lovgivning bærer tydeligt Midlertidighedens Præg. Paa det

Omraade, hvor der er Tale om varige Virkninger, nemlig i Lovforslaget om Rentelettelse ved Tilskud og Konvertering, i Paragrafferne efter § 6, hvor det drejer sig om Konvertering, giver Lovforslaget ganske vist de nuværende Ejendomsbesiddere væsentlige Fordele — men det er Fordele, som prompte vil blive omsat i forhøjede Ejendomspriser.

Den højtærede Indenrigsminister har meget ofte stærkt kritiseret — og efter min Mening med Rette — Virkningen af Skattereforen af 1903: den varige Fordel, som Jordjerne og Jordbrugere fik gennem Nedsættelsen af Hartkornsskatterne, som omsattes i Prioriteter. Jeg vil sige til den højtærede Indenrigsminister: Pas nu paa, at Ministeren ikke begaar den samme Fejl, at bevirke en varig Lettelse til Skade for dem, der følger efter, ved at skabe højere Pantsættelse af Værdierne og derigennem større Gæld for den Ungdom, der skal ind i Erhvervslivet.

Vel kan man fordele og flytte, men det, der sker her, er kun, at man flytter Retten til at eje, Grundretten, fra den ene til den anden. Nu flytter man Retten over paa Skødehaveren fra Obligationsejeren. Jeg minder om en Udtalelse af Jakob E. Lange, som er Æresmedlem af det radikale Venstres Hovedbestyrelse. Han udtalte ved et Møde paa Himmelbjerget den 30. Juli i Aar — det er ordret efter Talerens Manuskript —

„I Dag taler alle Politikere om Kuponkat; men de vil bruge den til at forøge Skødehaverens Ejendomsret. Men dertil maa den ikke bruges. Den skal bruges til at sikre Fællesretten til Jorden.“

Jeg tror, Jakob E. Lange har Ret heri, thi hvis man ikke sikrer Fællesskabet Retten til Jorden, mener jeg ikke, at et Indgreb mellem de to Parter er berettiget, og det er det, der her er Tale om.

Nu vil man maaske hævde, at dette Indgreb og denne Omflytning for en Landbrugsejendoms Vedkommende ikke betyder Fortjeneste for de nuværende Ejere, men kun betyder et mindre Tab for dem, der sidder med Ejendomme. Men overfor Byernes Grundejere kan dette Synspunkt i alt Fald ikke anvendes, for de er jo slet ikke ude i nogen Krise; og de vil faa langt den største Fordel af Konverteringen, da de fleste af de højtprocentlige Obligationer netop er udstedt i Byejeendomme.

Den Haandsrækning, der her gives Grundspekulationen i Byerne, forekommer det mig underligt, at Regeringen vil yde i et Lovforslag, der netop i Regeringspressen betegnes som et Kampforslag, for der ligger